

رئیس - کافی است؟

(جمعی گفتند کافی است)

رئیس - پیشنهاد آقای آفاسید یعقوب

آفاسید یعقوب - مال این ماده نیست

مال ماده ایست که باید برود کمیسیون

(بشرح ذیل خوانده شد)

بند پیشنهاد میکنم که هر زراعت

جدیدی که در قطعات مختلفه ایران می شود

تا ۷ سال از مالیات معاف خواهد بود

آفاسید یعقوب - بنده عرض کردم در

ماده که راجع بکنف و نیل و چای بود بنده

این پیشنهاد را تقدیم کردم که آنها تا ۷

سال معاف باشد و آن وقت هم عرض کردم

فرمودید برمی گردد بکمیسیون

پیشنهاد شاهزاده محمد هاشم میرزا

پیشنهاد میکنم در ماده ششم مدت معافیت

۷ سال باشد

رئیس - بفرمائید

محمد هاشم میرزا - بنده به آقایان محترم

بادآوری میکنم که مسئله آبادی املاک کار

سهل و آسانی نیست آنها هم خصوص در

مملکت ما که وقتی پول مردم قرض میدهند

صد بیست صد بیست و چهار صده ۲۰۰ ربیع دارد

در صورتیکه آن ملکی که میخورد صدی ۸۰ و

صد ۱۰ عایدی ندارد ۰ (صدده که تاکنون

نشینده ایم عایدی داشته باشد) چنانچه شاید

قضیه این است (بمقتضای خراب ایران نیروم

بجاهای آباد میرویم) مثلاً قزوین در این

چند سال قنواتی که در قزوین آباد بوده

است و خراب شده آنها را هنوز آباد

نکرده اند و بهمان حال خرابی باقی مانده

و یقیناً آقایان هم آنها را دیده اند این برای

چیست؟ (نه اینکه مردم استظاهت نداشته اند)

این بواسطه این است که صرف نمیتوانند

برایشان زیر بار قرض اینکه ۵ هزار تومان

پولش را صرف قنات بکنند آن وقت هم اولاً

آیا آباد بشود یا نشود تازه صدی ۸۰ برایش

عایدی دارد از این جهت دنبالش نیروم

بنده عقیده ام این است که باید از آن ها

نگاهداری کرد و مساعدت و مراعاتی درباره

آنها بشود - بنده تعجب میکنم از کمیسیون

که برای چیزهایی که نازه کاشته

می شود قائل شده است که تا ۷ سال ازدادن

مالیات معاف باشند در صورتیکه در سابق

دولت از اینجا هم عایدی داشته است ولی

در اینجا که یک زمین هم بزرع بوده و یک

نفری آمده یک قناتی کنده و آباد کرده

است و بعد از آبادانی هم تازه صد هشت

برای خودش بیشتر نفع ندارد ده سال معافیت

معتقد شده است آن هم با این ترتیب سختی

که مردم در پول قرض دادن معمول داشته اند

از قبیل بیع شرط و بیع قطع - بنابراین باین

شکل هیچکس بخال آبادی نمی افتد در

این صورت لااقل این هم مثل زراعت ۷ سال

باشد زیرا کمتر از ۷ سال نمی ارزند لذا بنده

اینطور پیشنهاد کردم دیگر بسته بنظر

آقایان محترم است که در اساس آبادی

مملکت توجهی بفرمایند

معاون وزارت مالیه - رعایت حال زارع و

رعیت البته یک چیزی است که مقدم بر تمام

ملاحظات مخصوصاً وقتیکه نتیجه این میشود

که محصول و آبادی در مملکت زیاد میشود

و نظر بهمین اصل در اداراتی که مشغول

این کار بوده اند آن مدتی که برای

آبادی یک ملک لازم بوده است مالک مهلت

داده اند و مساعدت هائی که لازم بوده است

منظور داشته اند و همچنین بعنوان مختلفه

مطالعه شده و بالاخره پس از مطالعات زیاد

منتهی شده است باینکه ۵ سال کافی است

و این هم همین چیزی است که معمول هم

هست چه نسبت باملاکی که آباد و دائر بوده است

و در این اواخر از آبادی افتاده است و چه

نسبت باملاکی که جدیداً آباد شده است و

چیزی هم که در این ماده منظور شده است

هزارست از محصول گندم و جو و حبوبات و

برای بدست آوردن این قبیل محصولات

این مدت کفایت میکنند برای اینکه امتحان

زمین در سال اول بخوبی میشود و بعد هم

نموش در سال دوم در کمال خوبی بدست

می آید و محصول هم در سال سوم میزانش

نسبت بمقدار زمین کاملاً بدست مالک می آید

و در واقع زارع و مالک در سال سوم میتوانند

میزان محصول کلیه ملک را طوری بدست

بیاورند که بخوبی بدانند از این اراضی چقدر

محصول بدست می آید ولی در مقابلش

یک چیز دیگری را هم باید رعایت کرد و

آن این است که همان اندازه که زارعین و

مالکین اراضی را آباد میکنند در مقبل

رئیس - عده کافی نیست - جلسه را ختم

میکنیم چون ۳ نفر از اعضاء کمیسیون عراض

مستعفی هستند لهذا اجازه هائی که خواسته

میشود همینطور بلانکلیف می ماند این است

که تقاضا میشود شعبه اول و سوم پنجم تشکیل

شود و ۳ نفر بجای اعضاء مستعفی معین شود

بقیه مذاکرات هم می ماند برای روز سه شنبه

(مجلس مقارن ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - حسین پیرنیا

منشی - مشهاب

منشی - دکتر احتشام طباطبائی

جلسه ۲۰۴

صورت مجلس مشروح

مجلس یوم پنجشنبه نهم

مهر ماه هزار و سیصد و چهار

مجلس دو ساعت و نیم قبل از ظهر

بریاست آقای حسینخان پیرنیا تشکیل

گردید

(صورت مجلس سه شنبه هفتم مهر

ماه را آقای آقا میرزا مشهاب قرائت

نمودند)

رئیس - آقای دامغانی

(اجازه)

دامغانی - قبل از دستور عرض

دارم

رئیس - آقای اتحاد

(اجازه)

اتحاد - قبل از دستور عرض

دارم

رئیس - آقای یاسائی

یاسائی - قبل از دستور

رئیس - آقای سلطانی

(اجازه)

سلطانی - بنده هم قبل از دستور

عرض دارم

رئیس - آقای شیروانی

(اجازه)

شیروانی - بنده قبل از همه اجازه

خواستم

رئیس - آقای سهرابزاده

سهرابزاده - قبل از دستور

رئیس - آقای اخگر

اخگر - در دستور عرض دارم

رئیس - نسبت بصورت مجلس ایرادی

موافقت نداریم هیچوقت نمیخواهیم بفهمیم

کدودو تا حتما چهارتایی شود

این يك اخلاقی است شاید بکنفر

دارای این اخلاق نباشد ولی طرف حمله

بنده شخص نیست این يك اخلاق اجتماعی

است که ممکن است خیلی درش بحث شود

ولی جایش اینجا نیست مقصود بنده این

است که غالباً در بعضی مسائل نمیخواهم

حساب را دخالت بدهیم و بعد اهمیت

بدهیم

در دوره دوم که متأسفانه شهر ما اصفهان

شاید يك و کلای زورمند قوی امثال آقای

تقی زاده و آقای مستشارالدوله نداشت در

تقسیم و کلا بولایات آن اندازه ها عدالت

نسبت بشهر اصفهان بعمل نیامد در این

عقیده شاید اغلب یا عموم آقایان بامن

موافق باشند که شهر اصفهان باتوابع آن

چهارمحل و فریدن از یکطرف وارد

که بخاک یزد منتهی میشود

از یکطرف و کرون و دهق که بخاک

کاشان منتهی میشود از یکطرف بالاخره

يك همچو شهر پر جمعیتی که بیش از پانصد

هزار نفر جمعیت دارد هر کس هم که به

وضعیات جغرافیائی آشنا باشد تصدیق

می کند که اصفهان با توابعش پانصد هزار

جمعیت بیشتر دارد

با اینحال بشهر اصفهان بیش از پنج

نفر وکیل حق نداده اند و در آن موقع هم

چون مردم باصول مشروطیت آشنا بودند

نهو کلای اصفهان ونه اهالی باین موضوع

چندان اهمیت ندادند

جاهای دیگر را بنده عرض نمیکنم

شاید آنها هم بحق خودشان نرسیده باشند
مثلاً بکرمان یا جاهای دیگر هم ظلم
شده باشد ولی تا این درجه که باصفهان
ظلم شده که درست حق آنها را یا بمال
کرده اند جاهای دیگر نشده اصفهان مطابق
احصائیه که اخیراً وزارت داخله تهیه کرده
و بنده در این مسافرتی که کردم تحقیق
کردم شاید دوثلث از محال اصفهان هم
عدد حقیقی را بوزارت داخله نداده اند و
ترسیده اند
مالیات سر شماری بر آنها تعمیل شود
شاید جمعیتشان را نصف بلکه ثلث گفته اند
حتی آن مأمور دولت هم که برای احصائیه
و سر شماری معین شد او هم شاید عمدتاً يك
عده کمتر گفته باشد که مبادا بخواهند
مالیاتی تعمیل کنند و یکمقداری با اهالی
مساعدت کرده باشد و باها ترحم کرده
باشد
با اینحال نهصد هزار و کسری
جمعیت اصفهان را تخمین زده اند
بنده می بینم که کمیسیون محترم انتخابات
ابداً توجهی باین موضوع نکرده است
بنده که یکی از طرفداران اصلاح
قانون انتخابات هستم اساس طرفدارم بود
که باید از روی مساوات انتخابات در تمام

رئیس - عقیده کمیسیون چیست؟

مخبر - رأی گرفته شود

مملکت مطابق قانون اساسی مثلا هر صد هزار نفر بکنفر بمعل بیاوردهم حوزه بندی غلط و بی اساسی که در تمام مملکت هست این حوزه بندی تغییر کند اساس طرفداری من از قانون انتخابات این دو نکته بوده است با اینحال لیدر معتمد قانون انتخابات آقای حائری زاده که برای یک کلمه کوچولو (بیش-ج-د) تشریف میآوردند و قبل از دستور اظهاراتی می کنند و گردن ماها می گذارند که تفرقه ان صادر شده است و امروز باید اجرا شود

در این موضوع ایداعرف نزدیک در صورتی که بنده می بینم خیلی از آقایان منظور اساسیشان مسئله حوزه بندی بود بنده برای مثل مجبورم اگر چه از تمام نقاط مملکت اطلاع دارم و حوزه بندی هایش را غلط میدانم ولی از شهر خودم صحبت می کنم

چهارم عملی که امسال بنده برای مسافرت پسر چشمه کوه رنگ رفتم و درست آن صفحه را دیدم (یکی از بلوکات مهم اصفهان است که شاید در مشروطیت داده است پنج دوره است که انتخابات شده و یک نفره چهارم حال گرفته برای اینکه عملی نبوده که برود زیرا این طریقی که برای حوزه بندی اتخاذ کرده اند اگر باقی بماند چهارم حال تا پنج دوره دیگر هم نمی تواند رای بدهد

چهارم مجری بنده - کرون - نجف آباد - دمق - دور این محل که بکنفر و کیل برایش معین کرده اند متجاوز از دو سوت فرسخ است شاید از قسمی نقاط چهارم حال تا نجف آباد که مرکز انجمن نظار جزء است سی فرسخ چهل فرسخ چهل و پنج فرسخ باشد از بیست و نه فرسخ کمتر نیست

آنوقت مردم بیچاره از آنجا باید بیایند رای بدهند

اصلا از انتخابات میکنند برای آن کوهها و آن وضعت جغرافیائی که آنجا دارد و هیچ نمی آید رای بدهد - اردستان یک محلی است که اهالی آنرا نشان را باید بشهر اصفهان بیاورند آن معللهای آخرش بیست و پنج فرسخ است و علاوه اردستان یک محل مهمی است که خودش باقیها را و چند ا محل اطرافش حق یکو کیل دارد این باید بیاید بشهر رای بدهد

قشه که خود بنده از آنجا وکیل شده ام دهانی است که نیم فرسخ بشهر است باید برود قمشه رای بدهد

کلادان باغانش متصل بشهر است و باغانه های شهر مخلوط است این باید برود قمشه چهارده فرسخ راه و آنجا رای بدهد این اصلا مضحک است و بالاخره اساس موافقت شخص بنده تغییر این حوزه بندی ها است حالا سایرین را چه عرض کنم و باید در حوزه بندی نظری بشود من نمیدانم چه سیاسی بوده که این موضوع به چه وجه

قابل توجه شده و آقای حائری زاده هم در این باب ابتدا در این مجلس نه قبل از دستور نه بعد از دستور نه در موقع جریان قانون هیچ وقت مذاکره نفرمودند

بنده ایرادی البته بکمسیون معتمد ندارم ولی میخواهم این نکته را هم عرض کنم که هر قانونی در مجلس ما مطابق نظام نامه ما مطرح میشود است معمولا اساسش روی این ترتیب بوده است که اول در کلیات آن شور میشود است بعد ماده بماده میامده است در مجلس و در مذاکره می شده است پیشنهاد می شده است که دو مرتبه می رفته است بکمسیون برای شور دوم باز بماده ماده بماده مطرح میشده است و بهش رای داده میشده آن وقت در کلیات آن آقایان نظریات خودشان را می گفته اند

این ترتیب نظامنامه بوده است که در این مجلس در این دوره که بنده هم همکاری آقایان معتمد فرموده ام با آن رفتار می شده است

ولی قانون انتخابات در این دوره این طور نگذشته است قانون انتخابات نصف ماده نك ماده خمس ماده آمده است به مجلس و بهش رای داده شده است و رفته و در کلیاتش هم رای داده نشده است زیرا یک قسمت مهم این قانون مسئله جدول بندی بوده است که جزو این قانون بوده و در جدول بندی نه مذاکره شده است و نه رای داده شده الان معلوم نیست این قانون برای چند تا و کیل نوشته اند و از کجا باید انتخاب شوند

برای اینکه نه بقانون جدید رای داده شده است و نه با آن ماده قدیمی رای داده شده است

زیرا قانون آمده است تحت تجدید نظر

آن قسمت اخیر قانون چه می شود ؟ مسأله جدول بندی چه شد بهش رای داده شد ؟

در این مجلس که رای داده نشده و معلوم نیست چه شده و بالاخره قانون انتخابات را در این دوره بنده نفهمیدم با کدام یک از مواد این نظامنامه تطبیق بکنم که این قانون مطابق این ماده از نظامنامه گذشته است

در هر صورت بنده این موضوع را هم با آن اندازدها نمی خواهم تعقیب کنم شنیدم پیشنهاداتی که راجع بجدول بندی و اضافه کردن و کلا بکمسیون رفته است بالاخره در نتیجه تمام پیشنهادات یک ماده راجع اضافه کردن چند نفر و کیل تمام ولایات در کمسیون تصویب شده است

ولی آقای حائری زاده در این باب هیچ اظهاری نفرمودند همینطور که سایر موارد را می آورند به مجلس این یکی را نمیدانم چه شده که نیاوردند موقع انتخابات

شده فرمان هم صادر شده ولی در این خصوص هیچ صحبتی نفرمودند

آقا سید یعقوب - مخالف دارد - شیروانی - مخالف داشته باشد بیاورند

این ماده را از مجلس رد کنند تا بنده وظیفه خودم را نسبت بحوزه انتخابیه خودم انجام داده باشم سایرین هم وظیفه خودشان را نسبت بیک قسمتی از ملت ایران انجام داده باشند

بالاخره برای چه مسکوت هته بماند در کمسیون تصویب شده و راپورتش هم داده شده

بنده پیشنهاد می کنم که در اول دستور مطرح شود و رای بگیرند یارای بدهند یا رد کنند

باخره باید تکلیف این مسئله معیارم شود والا قانون انتخابات ناقص است

رئیس - آقای دامغانی (اجازه)

دامغانی - اخباری که در چندی قبل راجع بخوابی مقابله مقدمه هدیه انتشار داده شده بود موجب اضطراب و پریشانی فوق العاده در مردم مخصوصاً اهالی ولایات شده تمام امیدواری مردم این بود که در اثر نظراتی که از طرف دولت و از طرف آقایان و کلا در مجلس شد اقداماتی در این زمینه بشود از آنوقت الی اکنون اثری ظاهر نشده و ولایات مخصوصاً از شهرود استفسار می کنند که نتیجه اقدامات دولت و کمسیون و مجلس چه شده است چون بنده جوابی نداشتم که در این زمینه عرض کنم خواستم بعرض مجلس برسانم

رئیس - آقای اتحاد (اجازه)

جمعی از نمایندگان - دستور رئیس - بعد از اظهار ایشان داخل دستور خواهیم شد

اتحاد - بنده فوق العاده معذرت می خواهم از اینکه اوقات آقایان را تضییع میکنم و تصدیق میکنم که نطق قبل از دستور در سایر جاها مرسوم نیست ولی آقایان تصدیق بفرمایند که در ایران یک دردهائی است که در سایر جاها نیست و تقریباً و کلا مجبور میشوند قبل از دستور صحبت کنند و همین دلیل بود که نظرم است بکوفتی طرح قانونی از طرف عده از نمایندگان تقدیم مقام ریاست شده و در کمسیون مبتکران که بنده عضو بودم مذاکره شد و آن طرح را رد کردند بنده در خارج اظهاراتی نسبت بمجلس پنجم می شنوم که البته منشا این اظهارات معلوم است که با آزروری چهل است یا از روی غرض ورزی و بالاخره این طور اظهار می شود که مجلس پنجم کاری نکرده است

بعقیده بنده مجلس پنجم کارهای خیلی بزرگی کرده است که یکی از

مرکزی یا شعبه فرعی باید تشکیل شود معین خواهند کرد

رئیس آقای یاسائی (اجازه)

یاسائی - عذت اینکه ما مجبور شدیم این طرح را فوری پیشنهاد کنیم و عده از آقایان هم امضاء کردند این بود که در موقع مراجعه قانون انتخابات در نظر بود که اصلاحی در حوزه بندی انتخابات هم بعمل آید

و متأسفانه وقت کم بود و کمسیون موفق نشد تجدید نظری بکند و اگر کمسیون بخواهد تجدید نظر بکند و راپورت آنرا بیاورد بمجلس و از مجلس بگذرد خیلی طول خواهد کشید و بدوره ششم نخواهد رسید و یا تصویب اینک در روز معین سه ماه باخره دوره مانده در تمام مملکت در نقاط اصیله و فرعی باید انتخابات شروع شود و چهل و دو روز دیگر بیشتر باقی نیست

وزارت داخله در صدد است که مقدمات انتخابات از قبیل طبع اوراق لازمه در دایره امتحان و تجربه میکند و بعد میرود بنده آن روز وقتی از مجلس بیرون رفتم بعضی از آقایان به بنده ایراد کردند

بنده نظر باشخاص ندارم بنده میگویم مادام که بکنفر آمریکائی شافل این مقام خواهد بود و بکنفر آمریکائی را میگذارید در محاسبات یک کسی که سه سال است عمل کرده و تجربه کرده بهتر است

بعضی از نمایندگان - دستور رئیس - پیشنهاد آقای شیروانی (بضمون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم ماده اخیر قانون انتخابات جزو اول دستور گذارده شود

رئیس - اما قبل از این پیشنهاد دیگری است که مقدم است (شرح ذیل قرائت شد)

نظر باینکه در ماده شانزدهم قانون انتخابات قید شده است که تعیین انجمنهای فرعی یا شعب مطابق جدول منضم بقانون است و تا کنون تجدید نظری در جدول حوزه های انتخابیه از طرف مجلس شورای ملی نشده و در موقع اجرای قانون وزارت داخله و انجمنهای نظارت مرکزی بلا تکلیف خواهند بود و ممکن است تعویقی در جریان انتخابات حاصل شود

لذا بقید فوریت فی المجلس تبصره ذیل را بعنوان طرح قانونی پیشنهاد مینمایم که ضمیمه ماده ۱۶ قانون انتخابات گردد

تبصره - انجمنهای نظارت مرکزی نقاطی را که انجمن فرعی یا شعبه انجمن

ولی انتخاب شعب مثل انتخاب انجمن اصلی نباشد

یعنی فقط نه نفر از اهالی محل را دعوت کنند مثل سابق بگویند شما نظارت کنید

این تفاوت را قائل شدیم بتصویب مجلس هم رسید که انجمن اصلی اینطور انتخاب شود

انجمن فرعی هم مثل انجمن اصلی ولی شعب همانطور نه نفر از معتمدین محل انتخاب کنند ولی تشخیص اینک کدام نقطه انجمن فرعی میخواهد و کدام نقطه شعب این را موکول کرده بودیم بمطالعه در جدول

ولی چون وقت کم است و نمی توانیم اصلاحی در جدول بکنیم و حوزه بندی نقاط اصیله و فرعی را مرتب کنیم از این جهت وزارت داخله دچار اشکال شده است فرمان انتخاب هم بامضای والا حضرت رسیده در وزارت داخله حاضر است و تعرفه های انتخاب هم بطبع داده شده و تا دوسه روز دیگر وجه هم تهیه می شود برای مخارج انتخابات فقط معطلی برای این تبصره است که پیشنهاد کرده ایم کمسیون تجدید نظر در قانون انتخابات هم وقت نداشت که تجدید نظر کند این بود که بعجله این طرح تهیه شد و تقدیم مجلس شد که اختیار بدهیم بانجمن نظارت مرکزی که خود انجمن بعقیده شخص من با توافق حکومت محل انجمن فرعی و شعب را معین کند که کجا انجمن فرعیست و طرز انتخاب انجمن فرعی چون مثل انجمن اصلی است و با انتخابات شعب فرق دارد بمانند چطور باید انتخاب کنند و کجا باید شعبه انتخاب شود

وزارت داخله هم همین نظر را دارد و اگر این تبصره را ملاحظه بفرمایند ماده شانزدهم قانون نکتیم در عمل دچار اشکال میشوند وقت هم کم است برای اینکه خردمان این اصلاح را در جدول بکنیم چون کمسیون وقت ندارد و اگر هم تجدید نظر بکنند باز باید راپورت آنرا تقدیم مجلس کند این بود که این طرح را پیشنهاد کردیم که فوری فی المجلس رای داده شود

رئیس - آقای بیات (اجازه)

مر ترضی قلبیخان بیات - در قانون سابق یعنی در آن جدول بندی که سابق شده است ترتیب تقسیم حوزه بندیها بعقیده بنده و از برای هر ولایاتی نوشته شده کدام نقطه جزء این حوزه هستند و برای بلوکاتی هم که لازم بود انجمن فرعی معین شود قید شده است و امروز اگر بخواهیم این تبصره را قبول کنیم در صورتی باید قبول نمود که آن حوزه بندیها بیاید در مجلس و در مجلس اصلی یا فرعی متعسر باشکال باشد انجمن نظارت

اصلی در اطراف خودش یا انجمن نظارت فرعی در اطراف خودش شعبی تاسیس کند

بخواهیم اختیار را بطور کلی بآنها بدهیم هیچ قیدی نباشد بسااست که اشکالاتی تولید می شود در محل یک اختلافاتی تولید کند که خود آن اختلافات اسباب تعویق امر انتخابات شود

اینست که بعقیده من چون حالا کمسیون باینکه ترتیب حوزه بندیها را تغییر بدهیم خوبست مطابق همان ترتیب حوزه بندی که در قانون سابق بود امسال هم همانطور بهمان حوزه بندیها عمل کنند بعد در دوره آتی که انشاء الله فرصتی پیدا شد از روی آن حوزه بندیها را یک تغییراتی بدهند و از برای عدهای نمایندگان هم در جدول که پیشنهاد شده است آنرا هم بیاورند در مجلس و رای داده شود والا اختیار دادن بانجمنها که هیچ قیدی در قانون نداشته باشد بعقیده بنده بیشتر دچار اشکال خواهد کرد و انتخابات هم به تعویق خواهد افتاد

یاسائی - اجازه میفرماید بنده توضیح نظامنامه ای دارم چون آنطور که مقصود بنده بود آقای بیات توجه نفرمودند

رئیس - سه نفر قبل از جناب عالی هستند رای می گیریم بقدرت

حائری زاده - سوء تفاهم شده اجازه میفرماید توضیح بدهم

یاسائی - بنده توضیح نظامنامه ای دارم سوء تفاهم شده است

رئیس - آقای عباس میرزا (اجازه)

عباس میرزا - بنده اجازه نخواستم

رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - گمان میکنم درست مطلب توضیح داده نشد و بعضی از آقایان همچو گمان کرده بودند که این چیزی که پیشنهاد شده بکنفردی کارها را عقیم بکنند لیکن اینطور نیست از یک طرف وزارت داخله تشخیص داده بود که اگر ماده اینطور اصلاح نشود فوق العاده دچار اشکال خواهیم شد و از طرف دیگر کمسیون تجدید نظر هم نظر خودش قبل از اظهار وزارت داخله این مطلب را اشعار کرده بود

اصل مطلب اینست در یکی دو ماده ملاحظه بفرمایید توضیح میدهم آنچهائی که باید انجمن فرعی تشکیل شود

اولا انجمنهای فرعی را احاله میدهم بهمان حوزه بندیها یعنی هر چیزی که آنجا معین کرده آنها را حوزه های فرعی تشخیص داده اند و حوزه های فرعی را میگویند مثل انجمن مرکزی باید انتخاب کنند یعنی سی و شش نفر را همان شرحی که نوشته شده دعوت کنند و از میان آن سی و شش نفر به نفر انتخاب کنند

ما تشخیص دادیم که اکثر نقاط ممکن نیست آن انجمنهای فرعی که در اینجا

ذکر شده سی و شش نفر باین شرح و تفصیل انتخاب کنیم برای تشریح ذهن آقایان بنده مثل مینم - بوشهر خودم را که بصیرترم عرض میکنم

حوزه مرگزیش بندر بوشهر است همانطوریکه ذکر شده سی و شش نفر دعوت میکنند و انتخاب بعمل میآید آنوقت حوزه های فرعیش فرض کنید یکیش را مینویسد بر از آن یک نفر به است در آنجا این تفصیل امکان عقلی ندارد سی و شش نفر این صفتی که تعیین کرده جمع کنیم اجازه هم ندارند که از نقاط دیگر آدم بیاورند آنوقت دچار اشکالات میشوند

پس چکار بکنند ؟ آن اشخاصی که ذکر شده ندارند

از جای دیگر هم نمیتوانند بیاورند پس اصل وجودش منتفی میشود و همچنین در سایر نقاطی که دارد مجبور است همین معامله را نکند یعنی نه نفر از معتمدین محل را دعوت کند و انجمن را تشکیل بدهد بطوریکه قید شده است باین جهت که این اصلاح پیشنهاد شده حالا اگر چنانچه آقایان رای ندهند بنده عرض میکنم که انتخابات دچار اشکال میشود اگر میخواهند بشود رای ندهند

ولی اگر میخواهند یک طوری باشد که دست و پای وزارت داخله و انجمنها باز باشد و انتخابات آنطوری که منظور نظر آقایان است انجام بگیرد آن هم باز بسته باختیار آقایان است

رئیس - آقای یاسائی (اجازه)

یاسائی - توضیح بنده راجع بفرمایشات آقای بیات بود ایشان فرمودند اگر این تبصره باده شانزده الحاق شود مشکلاتی تولید میشود در صورتی که برعکس است برای اینکه جدول مطابق ترتیب سابق خواهد بود

جدول کماکان است از این جهت اگر تبصره الحاق نشود دچار زحمت میشود ما وقتی جدول را اصلاح نمیکنیم تا از این تبصره را تصویب کنیم که این قانون عملی و قابل اجرا باشد زیرا در جدول اساسی مزایع هم گاهی ذکر شده و در آنجا ممکن نیست انجمن فرعی و سی و شش نفر از طبقات مختلفه را دعوت کرد

لذا انجمن نظارت مرکزی باید تشخیص بدهد که کجا ممکن است انجمن فرعی تشکیل داد و کجا ممکن است شعبه تشکیل بدهند

اشکالی هم ندارد سوء تفاهم نشود که موضوع مهمی است

رئیس - آقای شریعتزاده (اجازه)

شریعتزاده - بعقیده بنده اگر ما معتقد باصول سرعت جریان انتخابات

باشیم باید تصدیق کنیم که هر قدر از این قبیل پیشنهادات بشود غیر مستقیم باعث تأخیر جریان انتخابات میشود قطع نظر از این مسأله اگر بقانون سابق باده که مربوط است بنظارت انجمن مرکزی نظر کنیم بخوبی معلوم است که خود آن ماده اختیارات لازم را برای تشکیل انجمن های فرعی داده است و مقصود از آن انجمن ها هم انجمن های فرعی و شعب آنست در این صورت هیچ ضرورتی بنده نمی بینم که بصورت اینکه اشکالاتی در کار است این کار را بکنیم و در صورتی که وزارت داخله وظیفه و عهده دار انجام یک وظایفی است .

اگر خود شما مواجه با یک مشکلاتی ببیند وزیر دارد معاون دارد می فرستد این جاواظهارش را میکند

محمد هاشم میرزا - ماده هشت را بخوانید .

شریعت زاده - و آن ماده هشت است که عبارت از این است

در مرکز هر حوزه انتخابیه مطابق صورتیکه در جدول منضم باین قانون معین شده حکومت محل انجمنی باسم انجمن نظارت انتخابات موقتاً تشکیل می دهد که متصدی و مسئول صحت انتخابات باشد و اگر تمام اهالی حوزه انتخابیه نتوانند در مرکز حوزه حاضر شده انتخابات را بعمل آورند انجمن نظارت مرکزی با تصویب حکومت در نقاط لارمه انجمن های نظارت جزء تشکیل خواهد داد که متصدی انتخابات شوند .

یاسائی - این لغوشده

شریعت زاده - علی ای حال انجمن نظارت مرکزی مسئول جریان انتخابات است و اگر وزارت داخله دچار مشکلاتی شده باشد خودش اظهار میکند .

بنابر این نظر باینکه قانونی که از تصویب مجلس گذشته متضمن تمام اختیارات برای انجمن مرکزی است و هیچ مانعی برای انجمن مرکزی نیست که حوزه های فرعی را معین کند و علاوه در تعیین انجمن های فرعی نظر حکومت و وزارت داخله دخیل است .

باین جهت گمان می کنم از روی نداشته باشد که این تبصره را قبول کنیم .

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی رئیس - رای می گیریم .

حائری زاده - بنده در دستور عرض دارم .

رئیس - پیشنهادی شده است راجع به دستور باید برای بگیریم .

رای می گیریم . بقدرت آقایانی که قوریت را تصویب می کنند قیام فرمایند . (عده کمی برخاستند)

رئیس - تصویب نشده آقای شیروانی پیشنهاد اولی خودشان را پس گرفتند و پیش نهاد دیگری دادند .

(بشرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم ماده واحده مصوبه کمیسیون تجدیدنظر در قانون انتخابات که تحت نمره ۵۰۷ خبر آن بمجلس شورای ملی داده شده در اول دستور امروز گذارده شود .

شیروانی - ماده هم قرائت شود (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده واحده - کمیسیون تجدیدنظر در قانون انتخابات مکلفست با موافقت نظر وزارت داخله ۴ نفر عده اضافی نمایندگان مجلس شورای ملی را بعوضه های انتخابیه منضم بقانون انتخابات با رعایت احتیاج و مصالح محلی اختصاص داده و ماده اول قانون انتخابات را بطریق ذیل اصلاح و آن را ضمیمه قانون مزبور نماید .

ماده اول - عده نمایندگان ملت برای مجلس شورای ملی در مملکت ایران ۱۵۰ نفر است .

شیروانی - یک نکته را رفیق محترم بنده آقای شریعت زاده فرمودند که بعقیده بنده قابل جواب بود .

ایشان فرمودند ما علاقه مند هستیم که مطابق قانونی که گذشته است انتخابات بانهایت سرعت اجرا شود .

بنده عرض میکنم یک عمل فاسد و غلط هر چه سریعتر اجرا شود مضرات آن هم سریعتر متوجه مملکت میشود .

در یک ماده کدر در مجلس مورد بحث است یک وقت مخیر کمیسیون اطلاع می دهد که این ماده لغو شده در صورتیکه یکمده از و کلا همین ماده ۸ را به آقای شریعت زاده اصرار میکنند که بخوانند و می گویند که این ماده ۸ تکلیف را معین کرد بعد معلوم می شود که لغو شده و این آقایان که به آقای شریعت زاده تکلیف کردند آقای رئیس التجار بودند که حالا میان عرایض بنده حرف می زنند ایشان اصرار می کردند ماده ۸ را بخوانند بعد حالا معلوم می شود که گفته شده است این نتیجه سرعت عمل است که یک عملی را می خواهند سریع انجام بدهند در صورتی که ممکنست نیات آقایان مقدس باشد و سرعت انتخابات را بنده هم کاملاً موافقم .

ولی در عین عجله ممکنست یک خطبای از ما سر بزند .

مملکت آقا باید تکلیفش معلوم بشود تمام حرف های راجع بقانون انتخابات در موضوع جدول بوده است .

جدول انتخابات با این ترتیب غلط است باید از چهل فرسخی یک مجلسی برودند آنجا رای بدهند آن وقت از نیم فرسخی همان محل باید بروند بمحل ۱۴ فرسخی دیگر رای بدهند .

این مخالف جغرافیاست اگر یک آدم جغرافی دان این جدول را بخواند می گوید این قانون گذار ها بهیچوجه اطلاعات جغرافیائی نداشته اند برای اینکه می گوید از نیم فرسخی شهری بروند به ۱۴ فرسخی رای بدهند .

این مخالف اصول جغرافیاست و باید این جدول بندی عوض شود حالا اگر ما بخوایم انتخابات را سریع انجام بدهیم باین جدول بندی بعقیده بنده این یک کار فاسدی است که ما می کنیم و بعقیده من سرعتش بیشتر اسباب فسادش خواهد بود .

ماده ایست در کمیسیون خود آقایانی که این پیشنهاد را کرده اند یعنی پیش نهاد اولی آقای یاسائی را الرضا فرموده اند اغلبشان اعضاء کمیسیون هستند همان آقایان این ماده را در کمیسیون تصویب کرده اند و خبرش را بمجلس داده اند .

حالا آقایان می گویند این ماده بد است در صورتیکه کمیسیون هم تصویب کرده بنده پیشنهاد کردم مطرح شود و از مجلس ردش کنند تا معلوم شود که یک کسی هم این ماده را می دانسته است که صحیح است و کار کمیسیون را هم صحیح می دانسته . مجلس کار کمیسیون را غلط می داند رد کند و بالاخره یک چیزی که از کمیسیون آمده تمه قانون انتخابات است .

یعنی قانون انتخابات بدون این ماده تمام نیست زیرا اگر تمام بود کمیسیون رأیرت نمی داد و حالا تکلیف این ماده را باید معین کرد یا مثبت یا منفی . برای بدهند یا رد کنند و تکلیف انتخابات معلوم شود همین جدول که هست یا همین عده و کلا اجرا شود یا بدهند و جدول را عوض کنند و عده و کلا هم عوض شود .

در هر صورت چون کمیسیون تجدیدنظر این رأیرت را داده است و جزء قانون انتخابات است باید مطرح شود و در هر صورت این ماده باقیست و قانون انتخابات تمام نیست و باید تکلیف این ماده مثبت یا منفی معلوم شود .

رئیس - آقای تدین (اجازه)

تدین - دو موضوع امروز در این جلسه مذاکره شد که بعقیده بنده منبئ بر یک غفلت و یک عجز و توجهی است .

یکی بیانات آقای یاسائی . اگر چه آقای شریعت زاده بطور اختصار بآن اشاره کردند ولی بنده می خواهم بیانات آقای شریعت زاده را در جواب های آقای یاسائی بآید کنم .

آقای یاسائی اظهار کردند که در وزارت داخله منتظر است که این تبصره بقدرت برگردد فرمان هم امضا شده . البته آقایان باید متذکر باشند که انتخاب این رویه منافی با اصول پارلمانی است .

خود وزارت داخله هست معاون هم دارد وزیر هم دارد راه قانونی هم دارد اگر مسادف باین مشکلاتی شده است می آید به مجلس اظهار میکند ولی این ترتیب مخالف با اصول پارلمانی و شوروی است .

تدین - دیگر آقای شیروانی در ضمن بیاناتشان در اول اظهار کردند که قانون انتخابات ناقص است بدلیل اینکه در اول بنایوده است در تمام قانون تجدیدنظر بشود و بعد تجدیدنظر در بعضی مواد شده است و مجلس تصویب کرد . بنابر این آن موادی که از قانون سابق بجای خودش است بعقیده ایشان نمی تواند منشاء اثر واقع شود .

چرا برای اینکه در اول بنایوده است که تجدیدنظر بشود و حالا در بعضی شده ...

شریروانی - اینطور نگفتم تدین - خلاصه اش این است و بعد فرمودید من جمله یکی از آن مواد جدول است بنابر این آن ماده هم امروز منشاء بنده پیشنهاد کردم مطرح شود و از مجلس ردش کنند تا معلوم شود که یک کسی هم این ماده را می دانسته است که صحیح است و کار کمیسیون را هم صحیح می دانسته . مجلس کار کمیسیون را غلط می داند رد کند و بالاخره یک چیزی که از کمیسیون آمده تمه قانون انتخابات است .

یعنی قانون انتخابات بدون این ماده تمام نیست زیرا اگر تمام بود کمیسیون رأیرت نمی داد و حالا تکلیف این ماده را باید معین کرد یا مثبت یا منفی . برای بدهند یا رد کنند و تکلیف انتخابات معلوم شود همین جدول که هست یا همین عده و کلا اجرا شود یا بدهند و جدول را عوض کنند و عده و کلا هم عوض شود .

در هر صورت چون کمیسیون تجدیدنظر این رأیرت را داده است و جزء قانون انتخابات است باید مطرح شود و در هر صورت این ماده باقیست و قانون انتخابات تمام نیست و باید تکلیف این ماده مثبت یا منفی معلوم شود .

رئیس - آقای تدین (اجازه)

تدین - دو موضوع امروز در این جلسه مذاکره شد که بعقیده بنده منبئ بر یک غفلت و یک عجز و توجهی است .

یکی بیانات آقای یاسائی . اگر چه آقای شریعت زاده بطور اختصار بآن اشاره کردند ولی بنده می خواهم بیانات آقای شریعت زاده را در جواب های آقای یاسائی بآید کنم .

آقای یاسائی اظهار کردند که در وزارت داخله منتظر است که این تبصره بقدرت برگردد فرمان هم امضا شده . البته آقایان باید متذکر باشند که انتخاب این رویه منافی با اصول پارلمانی است .

و نقش غرض شود باین جهت عقیده خردم را محفوظ نگاه میدارم و نسبت باین پیشنهاد بنده تصور میکنم عملی بشود دلایلی هم دارم حالا یکیش را عرض میکنم .

مثلاً نسبت بخراسان آمدند و گفتند بگنفر و کیل اضافه شود این را چطور باید حل کرد خراسان یازده نفر و کیل دارد آ یا رفع این اختلاف باید بین نمایندگان فعلیش بشود یا خود کمیسیون فی حد ذاته می خواهد بانظر وزارت داخله حل کند این یک و کیل خراسان را بجای خراسان خواهند داد ؟

بنده شاید عقیده داشته باشم بقاین بدهند - آقا شاید عقیده داشته باشند بجام و باختر بدهند - آن آقا شاید بنشاور را بگویند - این اول اختلاف است در صورتی که مقصود از تجدیدنظر در قانون انتخابات دواصل بیشتر نبود یکی این بود که یک مشکلاتی که در جریان انتخابات این چند دوره پیدا شده بود آنها را رفع کرد و یکی هم اینکه یک تسهیلاتی قابل شد که فترت واقع نشود .

حالا می فرمائید که فرمان حاضر شده است کتاب قانون هم حاضر است و مجلس آنچه مصلحت دانسته تجدیدنظر کرده و اصلاح کرده از طرف مقام ریاست هم وزارت داخله هیئت وزراء ابلاغ شده بنده اصولاً تصور میکنم که تعقیب اشکونه پیشنهادها موجب تعویق امر و جریان انتخابات است آنوقت ما وارد میشود غیر مستقیم در آن چیزیکه از آن فرار میکردیم

این را ممکن است آقایان بگذارند برای دوره ششم انشاءالله اگر ما بودیم اصلاح میکنیم اگر از ما بهتران بودند یا از ما بدتران هم بودند آنها اصلاح خواهند کرد حالا ما موفق شدیم ده دوازده ماده را اصلاح کردیم بقیه را میگذاریم برای دوره ششم که آنها اصلاح کنند و بنده تصور میکنم مصلحت همینطور باشد .

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رای می گیریم به پیشنهاد آقای شیروانی آقایان موافقت قیام فرمایند (عده کمی برخاستند)

رئیس - تصویب نشد .

کازرونی - حالا قانون قانونیت پیدا کرد

رئیس - پیشنهاد آقای اخگر (بشرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم خبر کمیسیون مبتکرات راجع بطبع فرهنگ آزاد جزو دستور در درجه اول بشود

اخگر - بنده آنوقت که این پیشنهاد را دارم مطلع نبودم که اینقدر مذاکره در اطراف پیشنهادها بطول می انجامد مقصود بنده از این پیشنهاد این بود که راپرت کمیسیون مبتکرات راجع بطبع کتاب لغت فرهنگ باشد .

مطرح شود و قدر دقیقه بیشتر معطلی ندارد که قابل توجه بشود یازده مورد این پیشنهاد را کردیم که تکلیفش معلوم شود ولی حالاً این پیشنهاد راپس میگیرم و تقاضای می کنم در جلسه آتی به اول دستور باشد .

بعضی از نمایندگان - دستور

رئیس - پیشنهادها را باید برای گرفت یا نباید رای گرفت؟ پیشنهاد دیگر (بشرح ذیل خوانده شد)

تقاضا دارم خبر کمیسیون بودجه راجع بآقای میرزا صادق خان و کیلی امروز در اول دستور جزو دستور شود .

طباطبائی دیا - طهران لیقوانی و چند نفر دیگر از آقایان

رئیس - آقای دیا

دیا - چون این خبر چندی است تقدیم مجلس شده میرزا صادق خان و کیلی هم یکی از مستخدمین است که چهل سال است بدولت خدمت کرده و این چند روزه هم حرکت خواهد کرد و چندان کاری هم ندارد و مختصر است و این است که تقاضا شد جزو دستور شود

رئیس - آقایانی که این پیشنهاد را تصویب می کنند قیام فرمایند .

(عده کمی قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد - پیشنهاد آقای دولت آبادی

(بشرح ذیل خوانده شد)

تقاضا مینمایم - طرح قانونی راجع بتجدیدنظر در قانون شورای عالی معارف که خبرش از کمیسیون مبتکرات داده شده است

(همه باین نمایندگان)

دولت آبادی - پس میگیرم باشد برای جلسه بعد

رئیس - مذاکرات راجع بماده شش قانون میزری است پیشنهادها قرائت میشود پیشنهاد شاهزاده محمد هاشم میرزا (بضمون آتی خوانده شد)

پیشنهاد می کنم - در ماده ۶ مدت معافیت هفت سال باشد

رئیس - توضیحاتی داده اند حالا باید رای گرفته شود .

محمد هاشم میرزا - در جلسه قبل توضیحاتی دادم اگر کافی نمی دانند باز عرض کنم والا چون مکرر است عرض نمیکنم .

رئیس - آقاییکه این پیشنهاد را قابل توجه می دانند قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند)

رئیس قابل توجه نشد - پیشنهاد آقای وحید

(بشرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم - اراضی و املاک با بره تا ده سال معاف از پرداخت مالیات باشد .

رئیس مرا - به پیشنهاد کمیسیون پیشنهاد آقای تمنائی (بشرح آتی خوانده شد)

در ماده شش نوشته شود تساه سال خواهد بود .

رئیس - این یکی هم مراجعه میشود بکمیسیون پیشنهاد آقای عدلی و آقای طهرانی (بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم در ماده ۶ پس از لفظ قنوت اضافه شود

طهرانی - بنده گمان نمی کنم که هیچ یک از آقایان و کلا عطف توجه باین مسئله نکنند فرق نمی کند قنات وقتی خراب شد و بی آب ماند البته خرجش خیلی بیش از اراضی با برهست که آباد کنند چه شد اراضی را که آباد می کنند مالیات باید معاف باشد ولی قناتی که آب ندارد نمیخواهند آباد کنند مگر اراضی هم خیلی زیاد است وقتی آباد شد معاف نباشد گمان میکنم کمیسیون در این موضوع متوجه نبوده و کلا قنات را انداخته اند از این جهت قنات را پیشنهاد کردیم

مغیر - کمیسیون کلاً این نکته را متوجه بوده ولی قنات را نمی شود عطف بر اراضی و املاک کرد زیرا اراضی و املاک یک مدت زیادی لازم دارد که تدریجاً آباد شود و زراعت و رعیت پیدا کند و طرز زراعت یک صورت انتظامی پیدا بکنند ولی قناعت ممکن است یک چاهش خراب شده باشد پنج روز بیشتر کار ندارند این قنات هم بائر است ولی در ظرف ۵ روز ممکن است دائر شود و وقت زیادی هم لازم ندارد و دلیل ندارد که آنرا برای مدت طولانی معاف فرار بدهند .

رئیس آقای محمد ولی میرزا (اجازه)

محمد ولی میرزا - بنده موافقت باین پیشنهاد آقایان و علنش هم خیلی واضح است در مملکت بالخصوص آبادی اراضی و املاک بسته بوجود آب است و سه تا باحداث قنوت است و بلکه بهترین طرق و بهترین مشوق برای آبادی اراضی و املاک همین است که مردم بتوانند یک سرمایه هائی بگذارند و یک قنوتی احداث کنند

البته وقتیکه احداث کردند اگر مأمور مالیه بقوریت از آنها مطالبه مالیات بکنند این خیلی دور از انصاف است و هیچ عیبی ندارد و خیلی نافع است که مدت پنج شش سال یا همین مدتی که برای اراضی بائر تامل شدیم و خواهیم شد قنوت هم معاف باشند و مالیات ندهند

بعد ممکن است بر طبق آن ماده دیگری که راجع بقنوت مقرر شده از روی عواید بطوری که معین شده مالیات اخذ شود

رئیس - رای گرفته میشود آقای عدلی که عضو کمیسیون نیستند

عدلی - خیر عضو کمیسیون نیستم پیشنهاد

دوره پنجم

رئیس - تصویب شد

عدلی توضیح همان است که آقایان دادند

آبادی با آب میشود واحداث قنوت هم یک مدتی لازم دارد و اینکه آقا فرمودند آبادی قنوت چندان وقتی ندارد یک قدری کم انصافی فرمودید بنده فقط نکته را می خواهم عرض کنم و آن این است که یک لفظ احداث هم لازم است زیاد شود اراضی و املاک و قنوتی که بعد از اجرای این قانون شروع بآبادی کنند اهم اراضی سابق معلول زراعت و آباد بوده یا جدیداً احداث میشود از پرداخت مالیات معاف باشند

رئیس - بکدام پیشنهاد رای بگیریم این پیشنهاد را دو فرامضاء کرده اند

آقای طهرانی هم قبول میکنند

طهرانی - بنده هم قبول میکنم که در ماده ۶ پس از لفظ اراضی و املاک لفظ احداث اضافه شود

رئیس آقایانیکه این پیشنهاد را قابل توجه میدانند قیام فرمایند (اکثر برخاستند)

رئیس - قابل توجه شده ماده ۷ قرائت میشود .

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده هفتم - مالیات مراع و مواشی به قرار ذیل تعلق خواهد گرفت

شتر علاوه بر سه سال ۱۲ قران

مادبان ۵ قران

اسب ۴ قران

فاطره قران

بز ماده دو میش علاوه بر یکسال ۱ قران

الاغ

گاو شیرده ۵ قران

تبصره ۱ مالیات فوق به حیواناتی تعلق میگیرد که در شهرها نوافل ماهیانه نمی دهند

تبصره ۲ - مالکین حیوانات از پرداخت مالیات عده حیوانات ذیل معافند

شتر یک نفر - گاو شیرده برای یک خانواده دور اس بز ماده و میش پنج رأس اسب یک رأس - فاطر یک رأس - الاغ دو رأس

رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - بنده عقیده ام این است اینجا از آن حده عادلانه تجاوز کرده گرفتن مالیات در سال از یک شتر دوازده قران گمان میکنم فوق العاده زیاد است و بنده نمیدانم از چه نقطه نظر است و چه طور تصور کرده اند

یعنی خیال میکنند که شتر تا یکی

هزار تومان قیمت دارد که در سال دوازده قران مالیات بدهد
شترها رویه برفته خوب و بدش با کار و بیکارش بیست یا بیست و پنج تومان قیمت دارد بنده اطلاع دارم اطلاع کافی شتری که یکی بیست الی بیست و پنج تومان قیمت دارد
دوازده قران در سال از آن بگیرند عادلانه نیست و خیلی زیاد است
اگر عرض کنم شش قران با هم عقیده ام اینست که زیاد است
قسمت دیگر معافی است که یک اسب را معاف کرده اند
آقایان اطلاع دارند که مردم ایران عادت دارند نگاه داشتن اسب را واجب محل احتیاج آنها است
یا برای زراعت است یا برای نقل و انتقال آنها یا برای کارهایی است که زندگانی آنها منوط بان است

اینجا میگویند آن اسبی که این بیچاره زحمت و مشقت نگاه میدارد بیشتر از یکی نباشد
والا بایستی مالیات بدهد و این راهم عادلانه نمیدانم و هم چنین در آن قسمت که میگویند بجهت خانواده ها
برای یک خانوار گاو ماده شیرده دو رأس و بز و میش ماده شیرده پنج رأس بنده عرض میکنم برای یک خانوار پنج رأس بز و میش ماده کم است
آقایان گویا اطلاع ندارند که خانواده ها غالباً زندگانیشان منحصر به همین بز و میش است و این بیچاره ها منتظرند بآران بیاید و غلفی تحصیل کنند و با همین شیری که از این بز و میش عایدشان میشود زندگانی کنند در اینجا آمده اند برای هر خانواده پنج رأس بز و میش قائل شده اند و یک خانوار هم کمتر از ده نفر نمی شود
بنابراین هر یک از آنها نصف بز یا میش دارند و عقیده بنده این است که این ترتیب عادلانه نیست
مخبر در وضع قوانین مالی همیشه باید دو اصل مسلم را در نظر گرفت یکی احتیاج دولت و دیگری رعایت حال مردم
دولت بقدری که محتاج است باید از مردم مالیات بگیرد نهایت نسبت بمخارج ضروری و لازم از آن طرف رعایت حال مردم را هم باید ملحوظ کرد ولی نمیتوان از یک قسمت از مالیاتها بنا بر رعایت حال یک دسته و جماعتی صرف نظر کرد بعلاوه این که بیشتر چیزی که بنعمت امنیت محتاج است همین قسمت ماده هفتم است که باید حیوانات در فراز سکوها و نشیب دره ها زندگانی و تمتع کنند و البته اگر قوای دولت نباشد خطرات آنها خیلی است

بنابراین آنها باید یک مالیاتی در مقابل تنعم از نعمات دولت بپردازند و اگر گفته شود که شتر را روی هم رفته بیست و پنج تومان تقویم کرده اند
باز مالیاتش متناسب با بز و میش است برای اینکه بز و میش در سال یکقران میدهد عرض کنم که عوام فریبی باشد که باید گذران زندگانیشان از آنها بشود آنها باید مالیات بدهند در صورتیکه یک نفر آدم که چند رأس مال در یک دهی دارد و وسیله ارتزاق از هست و بواسطه او چهار پاداری میکند نواقل ورودی او هم بشهر بیش از نواقل مال هائی است که در شهر عبور و مرور می کنند و خیلی ممنون می شوند که آنها هم نواقل ماهیانه بدهند و نواقل ورودی یا عوارض ورود ویرا ندهند
بنابراین آنها هم باید معاف باشند والا هیچ فلسفه ندارد که فقط آنها معاف باشند
بعلاوه این ماده خیلی غیر عادلانه تنظیم شده برای اینکه در ملکیتی که خط آهن ندارد وسیله حمل و نقل شتر است و خراست وسیله دیگری ندارد و آنوقت هم اگر یک شتری را از خراسان بار کنند تا خانیقن اقل بیست و پنج تومان نواقل و باج راه از او بگیرند دیگر سالی دوازده قران بر او تحمیل کردن زیاد است و خارج است دیگر اینکه در این ماده پتویسد
مادیان پنجقران و اسب چهار قران مادیان و اسب چه تفاوتی دارند که یک قران اختلاف در مالیاتشان هست؟
اگر نظر آقایان این است که مادیان آستان میشود در مقابل از زمانی که آستان میشود تا وقتی که وضع حمل نمایند کمتر کار میکنند ولی اسب همیشه کار میکند بنابراین مثل هم هستند درست است که مادیان یک نماند دیگری دارد بنا بر این دوازده قران از برای یک شتری که بیست و پنج تومان قیمت دارد زیاد نیست
بعلاوه اگر بنا باشد که شتر از برای نتاجش هم مالیات بدهد با تحقیقی که ممکن است بفرمایند ملاخانه خواهید فرمود که این دوازده قران در سال زیاد نیست و عقیده بنده باید سعی کرد که زودتر این مواد در این جلسه تصویب شود بلکه قانون میزنی باین انتظاراتی که عامه مردم از مجلس پنجم دارند بخواست الهی تمام شود و همه از این نگرانی راحت شوند

بر ایشاء او کس و تجملی تحمیل کرد ولی بر مواد اصلی زندگانی توده مردم کمتر تعیمات بشود و بنده با این ماده مطابق منطق خود این ماده مخالفم زیرا در تبصره می نویسد مالیاتها حیواناتی تعلق میگیرد که در شهرها نواقل ماهیانه نمیدهند
و بالاخره روح این ماده این میشود که اسب و الاغ اشرف معاف باشد و آنچه که متعلق بیک مردم بوده است (حالات رنجبر را نمیخوانم) که استیلا و ولی کمتر کار میکنند و عقیده بنده مالیات این دو باید یک اندازه باشد یعنی از مادیان هم چهارقران گرفته شود و همینطور بز و میش ماده ای که در اینجا می نویسد علاوه بر یک سال در این مدت یکسال چه نمائی دارند یا باید از آن اولی که بدینا میآیند از شان مالیات گرفت
یا ابابکه نوشته شود علاوه بر دو سال که موقع استیلا و آستان شدن است و الا بز یکساله که آستان نمیشود و عقیده بنده این ماده خیلی غیر عادلانه تنظیم شده و بایستی آقایان در نظر بگیرند که بوسیله پیش نهادم اصلاح شود
مخبر - بنده گمان میکنم کسی مخالف با وضع مالیات بر ایشاء تجملی باشد هر وقت از طرف دولت یا آقایان نمایندگان پیشنهادی تقدیم شود البته موافقت خواهند کرد
اما راجع بعوارض بلدی که فرمودند عوارض بلدی غیر از مالیات است و آن را بعنوان دیگری می پردازند و اما راجع بتفاوت مادیان و اسب بنده عرض می کنم تفاوت دارد برای این که این حیوانات یک سرمایه و منقاعی دارند سرمایه آنها همان ماده های آنها است از قبیل مادیان میش و بز و شتر ماده و از آنها متدرجاً استفاده میکنند
اما در باب آستان شدن گوسفند آقای دامغانی اظهار فرمودند که گوسفند دوساله آستان میشود
خیر این طور نیست گوسفند یکساله آستان میشود و شانزده ماهه میزاید (همه بین نمایندگان) آقای سردار
عشایر
اینجا تشریف دارند از ایشان تحقیق کنید سایر آقایان دیگر هم از وضع ایلات مستعضر هستند میدانند که بنده از روی اطلاع عرض میکنم بنا بر این موقع انتفاع گوسفند موقی است که حمل پیدا میکند و اگر دوسال معاف باشد و از سال سوم مالیات بدهد آنوقت هر چه استفاده از او باید بکند کرده است و فقط یک میش و بز بی فایده باقی مانده است
علاوه بر این در این ماده نوشته شده است بز و میش علاوه بر یکسال یعنی از بز

یزد است و یک موقی یک عدد فاطر در آنجا بوده است
آلان چندین سال است که مالیات فاطرها را از آنها مطالعه میکنند و آنها هم بوزارت مالیه شکایت میکنند که مفاطر نداریم
ولی هر ساله میروند و مالیات فاطرها را از آنها مطالبه میکنند برای اینکه خدمت اعلای این آدم یک روزی پنج رأس فاطر داشته است و این ماده هم باعث می شود که در آتیه همین مشکلات در کار باشد و باید معلوم شود که سالی یک مرتبه میزین میروند و عوارض هر دهی را میزنند یا هر دوسال یک مرتبه میزین میکنند و اگر این اشکال رفع نشود در آتیه مردم دچار زحمت هستند و دولت هم بزحمت میآیند
مخبر - اولاً همانطور که احتمال کسر و نقصان در عوارض می رود احتمال دارد که در ده سال یک مرتبه میزین میکنند و عوارض هر ده سال یک مرتبه میزین میشود و سال اول میزان عمل است و اگر غیر عادلانه می دانید در هر دو حال غیر عادلانه است
اما اینکه آقای یاسائی فرمودند که (هر چه دقت کردم ماده ندیدم این قسمت را تأمین کند) بنظر بنده گویا دقت نفرمودند زیرا در ماده ۱۷ مینویسد:
در موقع بروز آفت بملک یا محصول یا حیوان میزنی که در نتیجه آن میزان عایدی که مالیات بر آن تعلق میگیرد معادل نصف یا بیش از نصف میزان مشغله چهار خسارت بشود وزارت مالیه میتواند بسه نسبت خسارت وارده از مالیات تخفیف دهد
پس نگرانی نماینده محترم هم در این موضوع رفع شده است
جمعی از نمایندگان - خوبست تنفس داده شود
رئیس - چند دقیقه تنفس داده می شود
(در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از نیم ساعت مجدداً تشکیل گردید)
پیشنهاد آقای دامغانی
(شرح ذیل خوانده شد)
بنده پیشنهاد میکنم ماده ۷ بیکسیون ارجاع شود و با ملاحظه پیشنهادات تنظیم شود
دامغانی - چون این ماده مسود اشکال واقع شده و خوب هم تنظیم نشده و پیشنهادهائی هم در اطراف آن تقدیم مقام ریاست شده است
لذا عقیده بنده این است که بیکسیون بر گردد تا با مراجعه به پیشنهادها و با توافق نظر دولت ماده را بیک شکل عادلانه تنظیم نموده بمجلس بیارند

رئیس آقای محمود لایمیرزا (اجازه)
محمود لایمیرزا - بنده تصور میکنم با هلاقه که آقایان نمایندگان محترم بگذشتن این قانون دارند اگر این ماده بیکسیون برود ممکن است بعد از آنکه مجلس میآید باز هم در اطراف آن پیشنهاد شود چنانچه در جلسه گذشته هم نسبت بدوسه ماده همینطور شد
بنابراین این طریق طریقی نیست که قضیه را حل کند زیرا هر یک از آقایان که پیشنهاد می کنند عقیده را سخنی دارند و سر آن عقیده و پیشرفت آن عقیده استاد کی میکنند و کمیسیون هم که امروز آخرین جلسه آن تشکیل خواهد شد عقیده اش همین است که تنظیم نموده است
نمایند وزارت مالیه و دولت هم در کمیسیون حضور داشته اند و در تدوین این ماده هم شرکت کرده اند و تغییر عقیده هم نمی دهند بنابراین خوبست که در همین جا آقایان پیشنهاد کنند که اظهارات خودشان را بفرمایند و اگر بتوانند جلب افکار اکثریت نمایندگان را بکنند از این پیشنهاد بهتر است
بعلاوه اکثر آقایان هم که پیشنهاد میفرمایند در جلسات کمیسیون حضور ندارند و کسی نیست که از نظریه آنها مدافعه کند چنانکه راجع بماده دوم هم پیشنهاد های زیادی داده شد و بیکسیون ارجاع شده بود
در جلسه اخیر کمیسیون که تقریباً سه ساعت چهار ساعت طول کشید هیچ توافق نظری حاصل نشد از این جهت بنده از آقایان عایدی که مالیات بر آن تعلق میگیرد معادل نصف یا بیش از نصف میزان مشغله چهار خسارت بشود وزارت مالیه میتواند بسه نسبت خسارت وارده از مالیات تخفیف دهد
رئیس - رأی می گیریم
آقایانی که پیشنهاد آقای دامغانی را تصویب میکنند قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد
ماده هشت قرائت می شود (شرح ذیل قرائت شد)
ماده ۸ - عموم ملاکین یا متصرفین املاک مکلفند جواب سوالات مندرجه در اوراق و اظهارنامه که بر طبق مقررات نظامنامه در کلیه بلوکات توزیع می شود الی شصت روز در سه نسخه نوشته امضاء نموده تسلیم مأمورین مالیه نمایند تبصره ۱ - اظهارنامه مربوط با ملاکی که قبل از تصویب این قانون اجازه داده شده باید بتوسط مسالك بمستاجر داده شود
مستاجر مکلف است اظهارنامه را ترتیب داده و امضاء نماید برای تکمیل اظهارنامه امضای مالک نیز ضروری است تبصره ۲ - مأمورین مربوط وزارت مالیه در موقع تحویل گرفتن اوراق اظهارنامه

باید تاریخ وصول آنها را بر روی سه نسخه نوشته و بمهر اداری برسانند و یک نسخه را بتسلیم کننده اظهارنامه مسترد دارند
رئیس - آقای کازرونی (اجازه)
کازرونی - عرضی ندارم
رئیس - آقای دامغانی (اجازه)
دامغانی - عرضی ندارم
رئیس - آقای یاسائی (اجازه)
یاسائی - عرضی ندارم
رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)
حائری زاده - این ماده را اگر در این قانون نمی نوشتند و جزء نظامنامه های وزارتی بود بنده لازم نمی دانستم که در اطرافش صحبتی بشود ولی حالا که جزء قانون نوشته شده است بیک نقص دارد که باید رفع شود
در این ماده بیش بینی نشده است که اوراق بمتصرفین املاک که توزیع میکنند تاریخ تسلیم را معلوم نمایند
ممکن است مأمور مالیه ورقه را بیک مالک ملکی ندهد چند ماه هم که گذشت بعد خودش برود میزنی کند و اسباب زحمت و اشکال برای متصرف ملک بشود ولی وقتی که متصرف ملک اظهارنامه را رد می کند این را بیش بینی کرده باید تاریخ تسلیم را ثبت کند
چون دو ماه معین شده است که در فاصله این دو ماهی که معین کرده است مالک اظهارنامه را باید رد کند ولی تاریخی که مأمور مالیه اوراق را تسلیم مالکین میکنند در اینجا بیش بینی نشده و بنده تصور میکنم اصلاح این قسمت لازم است والا تولید زحمت می شود برای اینکه اگر مأمورین مالیه خواسته باشند اعمال غرض بکنند نسبت بمتصرفین املاک و مالکین میتوانند
ولی اگر در قانون بیش بینی کنیم که ورقه بمن رسیده است بیش از چهار پنج روز نگذشته باشد و آنوقت مأمورین به بنده بگویند که ما در فلان روز شروع بتوزیع اوراق کردیم و تو که بکنفر مالک هستی نباید ورقه خودت را بگیری یا مطلع نشدی حالا دو ماه گذشته است و آن جرائمی که برای متخلفین در قانون معین شده است باید بدی چه خواهد شد؟
بنابراین باید از تاریخ تسلیم نمودن مالک را هم امضاء بگیرند تا معلوم شود از موقع تسلیم مالک تا موقی که مالک تسلیم مأمور مالیه مینماید دو ماه است یا نه
اشکال دیگری که هست اینست که میگویند املاکی که قبل از این قانون با اجازه داده شده است بایستی اظهارنامه توسط

قشقای - بنده هم مخالفم
رئیس - موافقی ندارد؟
معاون وزارت مالیه - وقتی که آقایان در این مسأله فرمودند یک چیز است در نظامنامه قید خواهد شد تاریخ تسلیم اوراق در روی خود ورقه نوشته شده است و در نظامنامه هم ممکن است در یک ماده ای قید شده باشد که وقتی اوراق را تسلیم می کنند تاریخش را معین نمایند و تاریخ استرداد اوراق هم که در ماده ذکر شده و خود مالکین و مودیان مالیات مراقبتند از آن مدتی که در قانون نوشته شده است تجاوز نکنند و بنده گمان میکنم که قسمت همه ماده که مربوط برد اظهارنامه است در تبصره دوم نوشته شده است و قسمت اول که راجع بتسلیم اوراق باشد آنرا هم روی خود اوراق می نویسند
رئیس - آقای آقامیرزا شهاب (اجازه)
آقامیرزا شهاب - بیشتر قوانینی که وضع می شود در موقع وضع قانون فکر اجرای آنها نمیکشیم این است که در موقع اجرای دچار اشکال میشویم و در مرتبه باید یک ماده علاوه کنیم یا تفسیر کنیم
اینست که همیشه مبتلا هستیم و اگر در موقع وضع قانون بیشتر دقت بشود البته در موقع اجرای کمتر دچار زحمت میشویم
ایرادی که آقای حائری زاده فرمودند کاملاً بر این ماده وارد است
برای اینکه مأمور مالیه باید اوراق را توزیع کند
حالا بچه طریق توزیع میکنند معلوم نیست آیا بنده که بکنفر مالک هستم خودم مکلف هستم که بروم اوراق را بگیرم یا برای من میفرستند؟
اینها هیچ معلوم نیست حالا آقایان معاون وزارت مالیه اظهار میکنند اینها در نظامنامه نوشته میشود
بسیار خوب آنوقت اگر من در آن تاریخی که بایستی ورقه را تسلیم بکنم تسلیم نکردم در صورتیکه شاید از موقی که ورقه بمن رسیده است بیش از چهار پنج روز نگذشته باشد و آنوقت مأمورین به بنده بگویند که ما در فلان روز شروع بتوزیع اوراق کردیم و تو که بکنفر مالک هستی نباید ورقه خودت را بگیری یا مطلع نشدی حالا دو ماه گذشته است و آن جرائمی که برای متخلفین در قانون معین شده است باید بدی چه خواهد شد؟
بنابراین باید از تاریخ تسلیم نمودن مالک را هم امضاء بگیرند تا معلوم شود از موقع تسلیم مالک تا موقی که مالک تسلیم مأمور مالیه مینماید دو ماه است یا نه
اشکال دیگری که هست اینست که میگویند املاکی که قبل از این قانون با اجازه داده شده است بایستی اظهارنامه توسط

مالک مستأجر داده شود و مستأجر جواب سوالات را بنویسد و دوم مرتبه مالک هم امضا کند آنوقت بپردازد تسلیم مأمور مالیه کند.

آیا این فکر را کرده اند که اگر مالکی که ملک را اجاره داده در آن محل نباشد (این آقایانی که اینجا هستند اغلب ملک دارند و ملکشان را اجاره داده اند و آمده اند اینجا) آیا تکلیف آن مستأجر چیست؟ خودش که حق ندارد برود اظهارنامه بگیرد برای اینکه در قانون نوشته است اظهارنامه باید بوسیله مالک مستأجر بدهد مالک هم که در محل حاضر نیست و ملکش را اجاره داد و برای تحصیل مثلاً با اروپا رفته است یا در طهران است و از ملکش هم خبر ندارد.

باین واسطه این قسمتها در موقع عمل اشکال پیدا میکند و باینستیک مدتی بگذرد و جماعتی هم در زحمت بیفتند برای اینکه برخلاف قانون عمل کرده اند یا مثلاً چرا شما آقای مستأجر نیامده اید اظهارنامه بگیرید. مستأجر هم میگوید من که نباید بیایم مالک باید بیاید و اظهار نامه بگیرد. میگویند خریدار قانون اینطور نوشته شده است ولی چون مالک حاضر نیست تو باید بیای.

این زحمتها برای مردم تولید میشود تا بعد این قانون اصلاح شود.

بنابر این خوب است از حالا يك طوری اصلاح شود که در آتی به دچار زحمت نشویم و وزیر معارف بعقیده من این مناقشهها بیشتر بر لفظ است و الامتداد در دولت هم همین است که آقایان میفرمایند و ممکن است بکنند از آقایان پیشنهاد کنند و از طرف دولت هم قبول شود.

البته مخبر کمیسیون هم قبول میکند که تاریخ تسلیم هم ذکر شود راجع به اعتراض دوم آقای آقا میرزا شهاب هم ممکن است پیشنهاد بفرمایند.

مالک یا قائم مقام اونوشته شود ولی نمیشود بطور کلی قرار گذاشت که مستأجر تنها اظهارنامه را امضاء کند یا مستأجر امضاء کند هم مالک اما اگر مالک حضور نداشت قائم مقام مالک هر کس هست او باید امضاء کند.

اینهم اشکال ندارد ممکن است پیشنهاد بفرمایند تا رفع اشکال بشود.

رئیس- آقای هدلی.

هدلی عرضی ندارم.

آقا سید یعقوب - بنده هم اجازه خواستم.

رئیس- اسم جناب عالی در اینجا بعنوان موافق ثبت شده.

آقا سید یعقوب - بنده مخالفم.

رئیس- شاید اشتباه فرموده اید.

آقای نظامی (اجازه)

نظامی- در تبصره دوم بنده پیشنهادی تقدیم کردم و در کمیسیون هم مطرح شد که پس از اینکه اظهارنامه را بمالک میدهند رسید بگیرند و دلایل آنرا هم عرض کردم و کمیسیون هم پذیرفت.

دلایش هم این بود که ممکن است مأمورین مالیه بواسطه اغراض شخصی بکنند یا اینکه اظهارنامه بتوداده اید در صورتی اظهارنامه باونداده اند.

بنابر این بهترین است وقتی اظهارنامه را بمالک یا مستأجر میدهند يك رسیدی از آنها بگیرند که در آتی تولید اشکال نشود و تعجب بنده این است که این مسئله در کمیسیون مطرح و قابل توجه شد ولی در اینجا نوشته نشده است این نیست که پیشنهاد کردم در آخر تبصره دوم اضافه شود (ورسید دریافت شود)

رئیس- آقای محمد ولی میرزا (اجازه)

محمد ولی میرزا عرضی ندارم.

رئیس- آقای دکتر آقا بانی (اجازه)

دکتر آقا بانی - بنده موافقم و تصور میکنم که هیچ ایرادی باین ماده وارد نباشد فقط ممکن است يك اصلاحی پیشنهاد شود برای اینکه صریحتر بشود که آیا مالک باید برود و اظهارنامه در دریافت دارد و یا اینکه مالیه مجبور است که مالک را پیدا کند و بهش بدهد؟

ما در هر قانونی که وضع می کنیم باینستیک این را در نظر بگیریم که مأمورین ما برخلاف قانون و از نقطه نظر اغراض شخصی کار میکنند و برعکس این را باید فکر کنیم مگر اینکه ثابت شود و بعقیده بنده در این ماده يك اصلاحی باید بشود برای اینکه بعد از يك مدتی بعد از تاریخ اعلان این قانون در تمام ولایات کلیه مالکین یا قائم مقامان آنها مکلفند که بیایند و اظهارنامه را بگیرند و رسید هم بدهند.

اگر چنانچه مالک یا قائم مقام او آمد اظهارنامه را گرفت و رسید هم داد بعد در موقع خودش مسترد داشت که هیچ کازرونی- آقا شهاب مخالف هستمید.

دکتر آقا بانی - خیر آقا بنده مخالف نیستم بنده عرض میکنم نمی شود دولت را وادار باین کرد که حتماً مالک را پیدا کند و اظهارنامه بهش بدهد در ماده ذکر شده است.

(عموم مالکین یا متصرفین املاک مکلفند جواب سوالات مندرجه در اوراق اظهارنامه که بر طبق مقررات نظامنامه در کلیه بلوکات توزیع می شود الی شصت روز در سه نسخه نوشته تسلیم مأمورین مالیه می نمایند)

این ماده هیچ عیبی ندارد چیزی که هست نمیگوید مالیه باینستیک اوراق را تسلیم نماید یا مالک برود و بگیرد فقط همین اصلاح را لازم دارد که تکلیف مالک و مالیه معلوم شود.

رئیس- آقای اخگر (اجازه)

اخگر- بنده موافقم.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس- پیشنهاد آقای بیات قرائت می شود.

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده هشتم را به شرح ذیل پیشنهاد می نماید.

ماده ۸- عموم مالکین یا متصرفین املاک مکلفند جواب سوالات مندرجه در اوراق اظهارنامه را بر طبق مقررات نظامنامه در کلیه بلوکات توزیع و بامضای مالک یا قائم مقام او رسید گرفته می شود از روز وصول در ظرف ۶۰ روز در سه نسخه نوشته و امضا نموده تسلیم مأمورین مالیه نمایند دو تبصره بحال خود باقی هستند.

رئیس- آقای بیات (اجازه)

بیات - در این باب توضیحی که لازم بود اظهار شده فقط مقصود این بود که وقتی اظهارنامه بمالک تسلیم می شود رسید گرفته بشود بنده این نکته را لازم دانستم این بود که این پیشنهاد را کردم.

مخبر- چون نظر کمیسیون هم همین بود قبول میکنم.

پیشنهاد آقای یاسائی - بنده پیشنهاد می کنم در تبصره يك بعد از کلمه مالک لفظ یا قائم مقام او علاوه شود.

رئیس- آقای یاسائی (اجازه)

یاسائی- بنظر بنده همان اشکالی را که کردند که اگر مالک در سر ملکش حاضر نباشد و باید بوسیله او اظهارنامه را مستأجر بدهند ممکن است خیلی طول بکشد و شاید زمانهم کافی نباشد و چنانچه خود آقای مساوی هم اضافه این کلمه را در خود ماده قبول کردند ضروری ندارد که در تبصره هم بعد از کلمه مالک لفظ یا قائم مقام او اضافه شود که مالک در هر محلی که هست باشد و اگر قائم مقامی دارد با او بدهند.

مخبر- مقصود کمیسیون هم این بود قبول میکنم.

رئیس- پیشنهاد آقای نظامی (اجازه)

نظامی - پیشنهاد آقای بیات نظریه بنده را هم تأمین کرد لهذا پیشنهاد خود را مسترد می دارم.

پیشنهاد شاهزاده محمد ولی میرزا اصلاح ذیل در ماده ۸ پیشنهاد می دارم در شهرها و قصبات و نقاطی که مستغازه وجود دارد اوراق اظهارنامه بوسیله کاغذ

سفارشی از طرف مالیه بمالکین و متصرفین املاک ارسال می شود.

رئیس- آقای محمد ولی میرزا (اجازه)

محمد ولی میرزا - این پیشنهادی را که بنده میکنم گمان می کنم يك اصلاح اساسی است (اوراق اظهارنامه) در اینجا مقصود چیست بطوریکه آقای دکتر آقا بانی اظهار کردند این است که اداره مالیه که خودش مأمور وصول است در این قسمت مأمور باشد که ببیند اظهارنامه رسید است یا خیر و ممکن است فردا راجع رسید اظهارنامه يك گفتگو هائی پیدا شود یا بطوریکه یکی از آقایان اظهار داشتند يك تاریخی معین کنند برای توزیع اظهارنامه ها آنوقت یکی دوروز یا آخر مدت مانده بدهند و آنها هم نتوانند و اوها را بطوری که باید تهیه کنند و بدهند جزو متعلقات محسوب شوند و بنده از نقطه نظر اینکه در يك قسمتهای عمده مستغازه وجود دارد و این هم يك کار سهلی است و در تمام نقاط دنیا هم همینطور است در اروپا و جاهای دیگر هم معمول است و این قبیل اخطار به هائی که باید بین مودیان مالیاتی توزیع شود همیشه بوسیله مستغازه و کاغذ سفارش توزیع میشود و این خودش دارای سندی است و هیچوقت هم کم نخواهد شد.

پیشنهاد کردم که بوسیله مستغازه اظهارنامه ارسال شود و البته آن نقاطی هم که هست نیست در نظامنامه تکلیفی برای آنها معین میشود که تحصیلداران و امنای مالیه تسلیم بکنند و رسید بگیرند.

وزیر معارف - این پیشنهاد حضرت والا را نمی شود قبول کرد برای اینکه این يك مدخله است در امر مالیه باینستیک برای که اسهل دانست اوراق اظهارنامه را خودش میرساند اگر بطریق است صلاح دانست بوسیله پست میفرستد و اگر بوسیله مأمورین مالیه یا تحصیلداران صلاح میدانند میفرستد علی ای حال تعیین تکلیف برای مالیه ذکر نظامنامه نوشته شود که بتصویب مجلس رسیده باشد.

رئیس- عقیده کمیسیون چیست؟ محمد ولی میرزا - بنده مسترد میدانم.

رئیس- پیشنهاد دیگر (بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد آقای اخگر- بنده پیشنهاد میکنم نوشته شود مالک یا نماینده او.

رئیس- پیشنهاد آقای اخگر (اجازه)

اخگر- این عبارت خوب نیست زیرا ممکن است مستأجر قائم مقام مالک باشد به موجب اجاره که کرده است و در این جام مقصود اینست که یا بخود مالک بدهند یا کسی که سمت نمایندگی از طرف مالک دارد.

وزیر معارف - خیر نماینده صحیح

نیست و مقصود کسی است که بتمام معنی مقام مالک باشد از این جهت لفظ مقام را نمیشود بنمایند تبدیل کرد.

رئیس- عقیده کمیسیون چیست؟

مخبر- کمیسیون نمیتواند قبول کند.

رئیس- رأی میکنیم پیشنهاد آقای اخگر آقایانی که قابل توجه میدانند قیام فرمایند.

(عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس- قابل توجه نشد. رأی میکنیم بماده هشت.

آقا سید یعقوب - بنده پیشنهادی عرض کرده بودم عرضی دارم که از این میروید (پیشنهاد ایشان شرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد می کنم در املاکی که باجاره واگذار شده اگر سهم الی آخر فرض این است که ماده ۹ بجای ماده هشت نوشته شود.

رئیس- (خطاب به آقای آقا سید یعقوب) این پیشنهاد راجع بماده نهم است. آقا سید یعقوب - اجازه بفرمایند بنده در این ماده عرضی داشتم موقع بنده نرسید ناچار شدیم این پیشنهاد را بکنم که حرفم را بزنم.

رئیس - پس پیشنهاد کنید ماده هشت حذف شود. آقا سید یعقوب پس بنده پیشنهاد حذف میکنم که حرفم را بزنم.

رئیس- پیشنهاد حذف میفرمائید.

آقا سید یعقوب - بلی.

رئیس اشخاصی که متعقد بجد فند رأی نمیدهند.

آقا سید یعقوب - بنده ناچارم حرفم را بزنم از عقیده خودم صرف نظر کنم.

رئیس - رأی گرفته میشود بماده هشت بر طبق پیشنهاد آقای بیات و تبصره اولش پیشنهاد آقای یاسائی.

حائری زاده - دوباره قرائت شود ماده مزبور با اصلاحات سابق الذکر قرائت شد.

رئیس- پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب (بشرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد می کنم که بعد از کلمه نظامنامه نوشته شود که بتصویب مجلس رسیده باشد.

رئیس- آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - حالا بنده عرض آقایان می رسانم عملیات گذشته ما را ناچار می کند باینکه يك عراضی بکنیم در ماده بیست و در این قانون نوشته شده است که وزارت مالیه مأمور اجرای این قانون و تهیه نظامنامه مربوط بان است. مامورین این نظامنامه بطور تدوین می شود نظامنامه های دیگری که در وزارت مالیه نوشته شده بتصدیق خود آقایان که گرفتار این چیزها بودند اندیک نظامنامه هائی است که در موقع عمل اشکالاتی پیش میاید مثلاً نظامنامه تعدید دخانیات و قند و چای و اموری که

از مجلس گذشته است. وزارت مالیه يك نظام نامه می نویسد و ما حالا داریم این را قانونش میکنیم نظام نامه را که ما نمیدانیم و اطلاع نداریم اوراق را هم ندیده ایم.

بنابر این رأی میدهم يك امر مجهولی بنده خواستم این مسئله را بعرض مجلس برسانم که رأی دادن بيك امر مجهولی بیچاره مردم را در موقع عمل دچار زحمت میکند.

این است که عقیده دارم قید شود که نظام نامه اوراقی که بر تمام ماها مجهول است بتصویب مجلس میرسد. که ما هم مستحضر باشیم.

بنده نمیگویم بد نوشته میشود خیلی خوب هم نوشته میشود لیکن ما باید از آن نظامنامه اطلاع داشته باشیم این بود عرض بنده و آقایان در عملیات مأمورین مالیه ملاحظه بفرمایند و قضاوت بفرمایند و این پیشنهاد بنده را قبول بفرمایند.

معاون وزارت مالیه - این چیزی که معمول نیست بمناسبت اینکه در يك نقطه يك سو عرفتاری از يك فرمان مأمور مالیه اتفاق افتاده نباید در اصول قضایا قائل شد و چیزی را که معمول نبوده است او را اختیار کرد. این محل شبهه نیست که نظام نامه هائیکه در کلیه دوائر دولت تنظیم میشود اگر از نظر آقایان بگذرد بدرجات صحیح تر و بهتر میشود و البته این يك آرزوی است که اگر بشود خیلی خوب هم میشود ولی گمان میکنم مجلس همچو مجلسی نداشته باشد که نظام نامه هائی را که برای هر قانونی چندین عدد لازم است تدوین بشود آنها را هم به مجلس تقدیم کرد که از نظر آقایان نماینده این است که اگر نظام نامه در يك وزارتخانه برای اجرای يك قانونی تدوین شد بعد از آنکه خواستند اجرا کنند يك ماده باموادى از آن برخلاف مصالح مملکت باسر مصلحت میل میکنند بود از مجلس یا آقایان نمایندگان محترم ممکن است بوزارتخانه اظهار شود که این ماده یا برخلاف قانون است باید این را تصحیح کنید.

نظام نامه هم چیزی نیست که از تصویب مجلس گذشته باشد و محتاج بيك درجاتی و البته هر جا که بيك اختلافی بر خوردند خودشان تصحیح میکنند ولی این هم که اتفاق افتاده است و بنده تصور میکنم که نظام نامه را مأمورین اجرا بهتر میتوانند تنظیم بکنند و البته سوهظن یا نظریه لفظی نسبت بمأمورین دولت یا مأمورین يك وزارتخانه نباید باشد که تصور بشود نمیتوانند بيك نظام نامه را ترتیب بدهند و اگر فرضاً بعد از تدوین نظام نامه يك اشتباهی هم به نظر آقایان برسد بنده در کمال امتنان او را میبرم تغییر میدهند و اصلاح میکنند رفع زحمت هم میشود.

مخبر- چون خود آقای آقا سید یعقوب بقضاوت مجلس واگذار کرده اند این جهت بنده هم نمی پذیرم.

رئیس- آقایانی که پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب را قابل توجه میدانند قیام فرمایند.

(عده قلیلی برخاستند)

رئیس- قابل توجه نشد. پیشنهاد دیگر آقای آقا سید یعقوب (اینطور خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که بعد از کلمه نظام نامه نوشته شود که بتصویب کمیسیون قوانین مالیه رسیده باشد.

رئیس- آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - فرمایشی آقای فرزند کردند. بنده سوعظی نسبت بوزارت خانه ندارم بنده میدانم دولت محل اعتماد من است اعضاء دولت هم مردمان خوبی هستند ولی ما هم نباید در مجلس رابه بندیم که شما مردمان خوبی هستید ما هم باید تکالیف خودمان را نسبت بهو کلیت ادا کنیم نه اینکه بنده سوعظی داشته باشم یا اینکه بگوئیم اعضاء وزارتخانه نظامنامه را عادلانه نمی نویسند جا بر نمی نویسند اما آن چیزی که من در موقع عمل دیدم که آقای فرزند هم رجوع بعقیقت و وجدان میکنند تصدیق میکنند که مسئله نظام نامه تعدید چقدر بلا میبرم برای مملکت شده است و هنوز هم ما نتوانستیم او را تغییر بدهیم آدم مارگزیده از ریسمان سیاه و سفید میترسد نظر باین نظامنامه های جاری و نظر باین عملیات ما ناچاریم قوانین دیگری که راجع بمالیات از مجلس میگذرد رجوع باجرای آن نظر باینمان را مدخلیت بدهیم این بود که عرض کردم آن اوراق و آن نظام نامه بنظر مجلس برسد حالا میفرمایند این کار خیلی طولانی میشود و مشکل است.

چنانچه خیلی از قوانین بود که از مجلس گذشته و قرار شده است که نظام نامه ها بتصویب کمیسیون برسد و خود حضرت تالی هم تصدیق میفرمائید که هر چه مسئله مورد دقت گذارده شود بهتر میشود از این نقطه نظر پیشنهاد کردم که لافیل بتصویب کمیسیون قوانین مالیه برسد.

وزیر معارف - بنده بهترین دلیل همین مطالب آخری که خود آقای آقا سید یعقوب اظهار کردند خدمت آقایان عرض می کنم.

راجح بقانون دخانیات مجلس تصویب فرمودند که نظامنامه آن با اطلاع کمیسیون قوانین مالیه نوشته شود ولی ببینید آیا تا بحال نوشته شده؟ مجلس شورای ملی مشغول وضع قوانین است نه نظامنامه. همانطور که آقای معاون وزارت مالیه اظهار کردند مجلس

مشغول يك کارهای مهمی است بنظامنامه نمی رسد و در دوسه روز هم که نمیشود نظامنامه نوشت و این از وظیفه کمیسیون هم بگذردی خارج است برای اینکه این را باید مأمورینی که اجرا میکنند و يك نواقصی در عمل می بینند آنها نظامنامه بنویسند قانون همی را هم با قانون تعدید و سایر قوانین نمیشود مقایسه کرد برای اینکه این قانون که الان از تصویب مجلس شورای ملی میگذرد این نظامنامه است يك چیزی است که تمام اصول و ترتیباتش را مجلس دستور می دهد و البته نظامنامه که نوشته میشود يك نظامنامه سهل و ساده است برای طرز جریان و وصول و تکالیف مأمورین و این يك چیز مشکلی نیست و بنده تصور میکنم.

که آقای آقای آقا سید یعقوب می- توانند نهایت اطمینان را داشته باشند که از این حیث بهیچوجه اشکالی در عمل تولید نخواهد شد و زحمتی هم بر کسی وارد نمی شود.

مخبر- باین اظهاراتی که آقای وزیر معارف کردند کمیسیون هم نمی تواند پذیرد.

رئیس- رأی گرفته می شود. آقایانی که پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب را قابل توجه میدانند قیام فرمایند.

(عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس- قابل توجه نشد. پیشنهاد شاهزاده محمد هاشم میرزا (بشرح آتی قرائت شد)

حذف جمله بموجب نظامنامه رایش نهاد می کنم.

رئیس- آقای محمد هاشم میرزا (اجازه)

محمد هاشم میرزا چون اینجا گفته شد پیشنهاد حذف ممکن است لهذا بنده اینطور پیشنهاد کردم والا پیشنهاد تجزیه می کردم.

لهذا فرض می کنم نظامنامه را همان طور که فرموده البته باید دقت کرد و در محسوسات هم ممکن است يك کسی اشتباهی بکند یا اینکه يك کسی بمخالصه قانع شود.

ولی ملاحظه کنید چه گرفتاری هائی ما راجع بتجدید داریم قانون تعدید در تاریخ هشتم ربیع الثانی ۱۳۳۶ مدتش بکلی تمام شده است.

لیکن نظامنامه اش هنوز دست از سر مردم برنمی دارد حالا همان قانون تنها نیست بهر حال حالا بنده متعقدم که لفظ نظامنامه حذف شود زیرا بيك چیزهائی که در وزارتخانه نوشته می شود اقلاً ما بآن رأی نداده باشیم.

مامورین این نظامنامه برای اجرای این قانون باشد که طرز اجرای این قانون اینطور

باشد که سه روز حبسش کنند یا ترتیب اجرای قانون اینست که صد تا شلاق بزنند تا اجرا شود این ترتیب نتیجه ندارد ملاحظه فرمائید راجع بشیره و تریاک چقدر مردم را بزحمت می اندازند؟ ترتیب اجرای قانون این است که بپردازند به مردم بریزند و برخلاف قانون اساسی عمل کنند؟

اینست که بنده عرض می کنم حالا که نظا نامه را خودشان تنظیم می کنند پس لفظ نظامنامه از اینجا حذف شود و هر طور که وزارت مالیه صلاح میدانند نظامنامه را بنویسد که اگر خلاف ترتیبی دیدیم بتوانیم سوال کنیم و خودمان بآن رأی نداده باشیم.

این لفظ را بنده مجمل زنند می دانم از این جهت یا تجزیه اش را پیشنهاد می کنم تا حذف آنرا

مخبر - بنده قبول می کنم
رئیس - پیشنهاد آقای دکتر آقایان (بشرح ذیل خوانده شد)
اصلاح ماده هشت را بترتیب ذیل پیشنهاد می کنم.

عموم ملاکین یا متصرفین املاک یا قائم مقام آنها مکلفند که از تاریخ اعلان این قانون الی سه ماه از یکی از دوائر عالییه اوراق اظهارنامه که برطبق مقررات نظامنامه توزیع خواهد شد دریافت نموده و در مدت شصت روز در سه نسخه نوشته امضاء کرده تسلیم مأمورین حوزه که ملک در آنجا واقع است بنمایند.

رئیس - آقای دکتر آقایان (اجازه)

دکتر آقایان - بنده تصور می کنم برای سرعت جریان اجرای قانون لازم تکلیف مالک و مالیه کاملاً واضح باشد و مسئولیت هم تعیین شده باشد و در هیچ ملکیتی معمول نیست که دولت برود و عقب مالک بگردد.

در پیشنهاد آقای بیات ذکر شده است (که شصت روز بعد از وصول ورقه اخطار به) وقتی که لغت وصول را گفتیم قائل شده ایم که يك کسی باید این را ببرد و بدهد آنوقت اگر ببرد و نداده یا اگر مالک را نتوانست پیدا کند یا اگر قائم مقام او مدرك صحیحی در دست نداشت چه میشود کرد؟

پس بنده عقیده دارم که اینطور باشد یعنی اگر مالک خودش در ایران است خودش و اگر در خارج است قائم مقام او مکلف است برود و اظهارنامه را بگیرد و در مدت قانونی ببرد و بدهد و رسید بگیرد وزیر معارف - این ایرادی که آقای فرمودند در صورتیکه خودشان از موافقین ماده بودند وارد نیست برای اینکه در پیشنهاد آقای نوشته شده رسید بگیرند وقتی اظهارنامه بدست مالک رسید شصت روز

که دوماه باشد کافی است مگر چه تحقیقی می خواهد بکنند و جواب بدهد؟

دوسه ماه دیگر هم باید طول بکشد بالاین ترتیب بنده گمان می کنم قانون معیزی برای سال آتی هم عملی نشود دیگر بسته بنظر آقایان است

مخبر - بنده هم نمیتوانم قبول کنم
رئیس - آقایانیکه پیشنهاد آقای دکتر آقایان را تصویب می کنند قیام فرمایند (عده قلبی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد شده جلسه ختم شود.

(بشرح ذیل خوانده شد)
پیشنهاد می کنم جلسه ختم شود -

میرزا علیخان خطیبی
شیروانی - بنده مخالفم.
رئیس - فرمائید.

شیروانی - یکساعت وقت مجلس صرف این ماده شده و حالا آقایان ذهنشان حاضر است که رأی بدهند جلسه را اگر حالا تعطیل کنیم جلسه آتی هم باز تمام جلسه صرف این ماده و پیشنهادها بشود اینست که بنده مخالفم.

یک نفر از نمایندگان - پس میگیرند
رئیس - پس گرفتید.

خطیبی خیر
رئیس - آقایانیکه پیشنهاد آقای خطیبی را تصویب می کنند قیام فرمایند (ممدودی برخاستند)

رئیس - تصویب نشد. پیشنهاد آقای کازرونی.

(بشرح ذیل خوانده شد)
بنده پیشنهاد می کنم که در ماده هشت

مطرحه بعد از مقررات نظامنامه اضافه شود که بتصویب کمیسیون مایه رسیده باشد.

بعضی از نمایندگان - رد شده است.

رئیس - نظر آقای حشمتی هم تأمین شده است

حشمتی - بله بنده مسترد میدارم
رئیس - پیشنهاد آقای شریعت زاده (اینطور خوانده شد)

پیشنهاد میکنم (را) بعد از اظهار نامه اضافه شود.

مخبر - صحیح است قبول میکنم
رئیس - پیشنهاد آقای آقا میرزا بداله خان

(با این مضمون خوانده شد)
بنده پیشنهاد میکنم در ماده هشتم اول

سطر دوم و او قبل از اظهارنامه حذف شود وزیر معارف این پیشنهاد را نمیشود قبول کرد زیرا اوراق و اظهار نامه که نوشته شده برای این است که بعضی

اوراق هست که منضم اظهارنامه میکنند و يك دستوراتی در آنجا داده میشود بمؤدیان

مالیات و از این نقطه نظر است که اینطور نوشته شده

آقا میرزا یدالله خان - پس گرفتیم
رئیس - پیشنهاد شده است که جلسه ختم شود.

بعضی از نمایندگان - بعد از رأی
رئیس - رأی میگیریم آقایانیکه ختم

جلسه را تصویب میکنند قیام فرمایند (عده قلبی قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد.
رأی گرفته میشود بماده هشت آقایان

که تصویب می کنند قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد.
رأیورتنی از طرف کمیسیون عرایض

(بشرح ذیل قرائت شد)
آقای جهانشاهی برای تصفیه امورات

شخصی و برای معالجه مرخصی کدارند سه ماهه مرخصی خواسته بود کمیسیون مرخصی

نظر بمذرموجه مشارالیه چهل روز مرخصی ایشان را از دهم شهر ربیع الاول جاری تصویب

مینماید
رئیس - آقای کازرونی

(اجازه)
کازرونی - بنده اصولاً مخالف بودم

که بدون ترتیب و نظام اجازه مرخصی به اشخاص داده شود چنانچه میدانم یکمده از

آقایان هستند که اجازه مرخصی شان را گرفته اند و هزار دلیل برای مرخصی شان معین کرده

اند و هنوز توی بغلشان گذارده اند که موقع وقتشان اجازه داد حرکت کنند در

هر حال در صورتیکه به آنها اجازه تمام داده شده نمایانم کمیسیون عرایض چطور

استنزه قائل شده اند که تقاضای سه ماهه را چهل روزه تصویب کرده اند اگر سه

ماه جایز نبود چطور بدیگران دادند و اگر جایز است ایشان سه ماه تقاضا کرده اند

چرا کم شده است؟
این است که بنده معتقدم همانطور

که بسایرگران اجازه داده شده است باید بایشان هم سه ماه اجازه داده

شود.
رئیس - آقایانیکه مرخصی چهل روزه

آقای جهانشاهی را تصویب میکنند قیام فرمایند (اغیب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد.
بقیه مذاکرات میماند برای روز یکشنبه

(مجلس یکساعت بعد از ظهر ختم شد)
نایب رئیس مجلس شورای ملی

سید محمدتدین
منشی م. شهاب

منشی د. کتر احتشام طباطبائی